

gen niet eens nul op hun rekest. Ze kregen geen antwoord, zelfs geen negatief antwoord ²³). Maar de strijd om de baantjes, ook van het belangrijkste stadhuispersoneel, de strijd om de macht dus, ging door, op een onverkwikkelijke manier, de hele herfst. Toen werden er tegen nog zittende heren 'calumniën' verspreid door 'blaeskaeken die andere intimideren', op de 'beurs, in de courtegarden, op de rondes en in achterstraetjens' ²⁴). Toen werden er paskwillen aangeplakt van de volgende inhoud: 'De burgeren worden verzogt dat zij den Secretaris Lodestijn afzetten, want die steelt de matrozen met haare vrouwen en kinderen het brood uit haar buik, en hij gebruikt de Staaten oorlogsscheepen ter koopvaardij zoo dat hij jaarlijks over de honderd duizend baggert. . . Scheurt niet af, zegt het voort' ²⁵). Zo iets lijkt nog sociaal-bewogen genoeg. Maar het resultaat, zeker bij de admiraliteit, is geweest dat nu anderen honderdduizenden gingen baggeren, niet dat matrozen en hun gezinnen meer in hun buik kregen.

De kleine burgerij had als hulptroop mogen dienen. Ze had haar nut gehad, en die hulptroop werd nu, zonder loon voor haar diensten, weer afgedankt. Want de grote burgerij had zich genesteld. Alle honende beweringen van Pieter de Groot ²⁶) en anderen ten spijt: de nieuwbenoemden wáren niet zonder aanzien, niet zonder vermogen.

Dat het in Rotterdam eender, en toch anders toeging, ik heb het feit vermeld en er iets van toegelicht, maar nog lang niet alles.

Wat is dan toch de oorzaak geweest, of beter, het oorzakencomplex waardoor het zo anders en ook zo fel toeging in die bloeiende, levendige stad die Rotterdam ook toen al was, in rang de zevende, maar in inwonertal de vierde reeds van Holland? Dat de partijen hier zuiverder in de strijd stonden, het kwam onder meer doordat men zaken deed met Engeland en met Frankrijk beide, zodat er directer en persoonlijker belangen gemoeid waren met een partijdige keus vóór een buitenlands-politieke oriëntatie op één van beide. Het Engelse element was in Rotterdam hoogst opvallend. Ook na het vertrek van de Court der Merchant Adventurers ²⁷) in 1655 waren er in Rotterdam zeer veel Engelse en Schotse kooplieden met een eigen kerkelijk en sectarisch leven – ook een Quaker met een Engelse naam stortte zich in Rotterdam in 1672 in de pamflettenstrijd ²⁸) – en met hun eigen politieke leven. In Rotterdam opereerden veel Engelse politieke agen-